

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
13. OKT.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 76 (2499)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Občni zbor občinskih odbornikov bo 20. 11. 89

Po odstopu dosedanjega predsednika, pliberškega mestnega svetnika Mirka Kumra, je delovanje Kluba slovenskih občinskih odbornikov otežkočeno. Zato so se člani predsedstva zmenili, da bodo 20. novembra tega leta izvedli izredni občni zbor, na katerem pa ne bodo volili le novega predsednika, temveč celotno novo predsedstvo.

Hkrati s potrebnimi volitvami novega predsedstva pa bo odbor za izredni občni zbor pripravil tudi izhodišča za razpravo o novih smernicah delovanja tega združenja slovenskih komunalnih politikov in komunalnih delavcev.

Eden izmed vzrokov za odstop dosedanjega predsednika Mirka Kumra sta bili, po njegovih izjavah, razcepljenost in neenotnost slovenskih osrednjih organizacij. Očitno pa nad tem ni osebno razočaran le on, temveč je nezadovoljstvo širše. Zato je Klub slovenskih občinskih odbornikov že za 17. oktober postavil predsedstva ZSO in NSKS na skupen razgovor o nadaljnjem nastopanju v manjšinskem vprašanju.

Uspešna premiera

Skoraj štiristo obiskovalcev se je v ponedeljek zbralo v hali bivše Kestag v Borovljah, kjer so z zanimanjem sledili krstni izvedbi novega odrskega dela „Buge waz primi gralva Venus“. Besedilo je napisal Mirko Messner, delo pa je z veliko spretnostjo postavil na oder režiser Peter Militarov. Številna publika je novo koroško umetnost sprejala z navdušenjem.

10. oktober: Vsaka razprava o skupni proslavi je odveč!

Že na proslavi koroških brambovcov preteklo soboto v koncertni dvorani v Celovcu je deželni glavar Haider napadel slovensko narodnostno skupnost in avstrijsko zvezno vlado v zvezi s sklenjenim memorandumom, v torek pa je na uradni deželni proslavi ob 69. obletnici koroškega plebiscita na pokopališču v Trnji vasi napad še stopnjeval in s tem zaostрил klimo v deželi.

Pred številno množico, karšne že nekaj let ni bilo na

tej proslavi – velika večina udeležencev je bila v „koroškem gvantu“ –, je Haider kot koroški deželni glavar ostro napadel dunajsko vlado zaradi memorandum iz leta 1988, ki ga je sklenila s koroškimi Slovenci. Dejal je, da je že sam pojem napačno izbran, „saj Koroška nima slabega spomina, ter da Koroška ne dopusti diktatov z Dunaja.“

V svojem govoru je Haider spet poskusil izigravati slovensko narodnostno skup-

nost. Dejal je, da je za dialog, toda samo z domovini zvestimi (Slovenci). Silam, ki pa – po njegovem mnenju – nastopajo proti Avstriji in proti Koroški, pa ne bo segel v roko.

Haider je v svojem govoru, ki se je v nekaterih pasajah v spremenjeni obliki približal nemški propagandi izpred 50 let („Am Kärntner Wesen könnt die Republik genesen“/„Na koroštvu bi lahko ozdravela republika“), seveda tudi ponovil svojo zah-

tevo po odlikovanju koroških brambovcov s strani republike Avstrije. Pri tem je menil, da naj uradna Avstrija „končno tudi koroškim brambovcem dodeli tisto mesto v zgodovini dežele, ki jim pripada.“

V zvezi z dogodki na Koroškem v letih 1918 do 1920 pa je Haider celo zahteval poseben „medijski kovček“ o koroški zgodovini, „da bi mladina na koroških in avstrijskih šolah nepopačeno (dalje na 2. strani)

PREBERITE

- 2 Slovo od naše sodelavke Angele Pisjak
- 2 Heute im Slovenski vestnik
- 3 Poročilo in gledališka kritika premiere igre „Buge waz primi gralva Venus“
- 4-5 Zadržni list
- 6 Vestnikov roman
- 7 Televizijski in radijski spored ob koncu tedna
- 8 Slovenski vestnik vsepovsod
- 8 Slovenski šahisti nastopili na turnirju v Kopru

Smole: „Najhujša napetost je mimo!“

Na povabilo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev je preteklo sredo v Mladinskem domu SŠD v Celovcu predsednik RK SZDL Jože Smole spregovoril o aktualnih političnih razmerah v Sloveniji.

Smoletova izvajanja so se nanašala predvsem na sprejetje dopolnil k slovenski ustavi, s katerimi si slovenski narod oz. republika Slovenija jasno določa večjo samostojnost v sklopu SFR Jugoslavije. Kot je znano, je zaradi dopolnila, s katerim si Slovenija jemlje pravico do neodločbe, torej tudi odcepitve od jugoslovanske federacije, izzvala močno polemiko po Jugoslaviji, zlasti v tisku in drugih medijih SR Srbije, ki Sloveniji očitajo, da s tem vnaša razdor v skupnost jugoslovanskih republik. Toda

Slovenija, je dejal Smole, ni klonila tudi pred najhujšim političnim pritiskom. Zavrnil je vse obtožbe o slovenskem separatizmu ali celo izdaja-

stvu. Podaril je, da Slovenija še naprej izpolnjuje vse obveznosti do federacije, ki jih predpisujejo zvezni zakoni, tudi tiste o finančni pod-

Predsednik RK SZDL Slovenije Jože Smole (stoječ), predsednik komisije za mednarodne odnose in manjšinska vprašanja Željko Jeglič (desno), predsednik NSKS dr. Matevž Grilc in tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

slika: A. Kokot

pori nerazvitim predelom, torej tudi Kosovu, ki je v sestavi SR Srbije. Predsednik Smole je dejal, da so trenutne politične težave v Jugoslaviji brez dvoma povezane z gospodarsko krizo. Izrazil pa je prepričanje, da bodo krizo premagali, vendar samo ob upoštevanju enakopravnosti vseh narodov in narodnosti, in menil, da računa na razsodnost političnih organov, ki so vedno, kadar je Slovenija stopila na novo politično pot, po določenem času vendarle spoznali njeno pravilnost. Tako se tudi v sedanji krizi že kažejo znaki pomiritve, je dodal Smole in končno poudaril, da Slovenija tudi ob sprejemanju nove jugoslovanske ustave ne bo dopustila, da bi v njej prišlo do zmanjšanja pravic kateregakoli naroda ali narodnosti, ki živijo v skupnosti jugoslovan-

(Dalje na 2. strani)

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

10.-Oktober – Frontalangriff Haider auf die slowenische Volksgruppe und Memorandum

Was sich schon bei der Rede Haider vor den Abwehrkämpfern am vergangenen Samstag im Konzerthaus in Klagenfurt angekündigt hatte, fand bei der offiziellen Landes-Gedenkfeier zum 10. Oktober auf dem Friedhof in Klagenfurt-Annabichl seine Fortsetzung.

Landeshauptmann Haider attackierte bei dieser offiziellen Feier erneut und vehement die slowenische Volksgruppe und deren Exponenten, protestierte gegen das von der österreichischen Bundesregierung beschlossene Memorandum, vergaß aber andererseits nicht darauf seine Nähe zum deutschnationalen Lager mit konkreten Forderungen und Formulierungen unter Beweis zu stellen. Nach den Haider-Auftritten dürfte es innerhalb der slowenischen Volksgruppe wohl kaum noch einen Zweifel darüber geben, daß schon allein eine weitere Diskussion über eine Mitwirkung an der 70-Jahr-Feier im Jahr 1990, wie sie von einem Teil bzw. einigen Funktionären der Volksgruppe bereits in Ergänzung gezogen worden war, vergeudete Zeit darstellen wäre und die gesamte Volksgruppe vor den Kopf stoßen würde.

Haider versuchte in seiner Rede auch erneut einen Keil in die Volksgruppe zu treiben. Er betont, daß es in Kärnten „nur einen Dialog mit heimattrauen Kräften geben werde“ und er es konsequent ablehne, den „österreichfeindlichen und Kärntenfortgesetzten diffamierenden Kräften die Hand zu reichen“.

In seiner Rede forderte Haider ferner einen eigenen Medienkoffer über die Geschichte Kärntens, um allen versuchten Fehldarstellungen entgegenzuwirken. Für die Schulen kündigte er einen verbesserten Geschichtsunterricht gerade im Hinblick auf Abwehrkampf und Volksabstimmung an.

Haider's Ausspruch „Am

Politik – Angriff auf Klassenzimmer

Als Schulreferent protestiere er energisch dagegen, daß Landeshauptmann Haider offenbar einen Politangriff auf Kärntens Klassenzimmer starte, erklärt Landesrat Herbert Schiller zum Auftritt Haider's in der Volksschule Globasnitz.

„Es ist äußerst eigenartig und auch nicht gesetzeskonform, daß offenbar schulfremde Personen wie der FP-Abgeordnete Schretter an

Kärntner Wesen könnte die Republik genesen“ (eine Abwandlung des in der NS-Zeit stark gebrauchten Zitates des Dichters Emanuel Geibel – Anm. d. Red.) war ein deutlicher Hinweis auf dessen Nähe zum deutschnationalen Lager, ebenso seine Forderung, daß die Abwehrkämpfer seitens des offiziellen Österreichs „jenen Platz in der Geschichte des Landes erhalten, der ihnen zusteht.“

Welchen Inhalt die Jubiläumsfeier 1990 haben dürfte, kündigte Haider ebenfalls an; er bezeichnete die 10.-Oktober-Feier nicht nur als Gedenkfeier an die Volksabstimmung 1920, sondern auch, daß es ein Tag des Gedenkens an die Opfer der Verschleppungen werden sollte. Darüberhinaus seien die 10.-Oktober-Feiern auch eine Gelegenheit, den „geschichtslosen Zeitgenossen“ eine „bedachte Antwort“ zu geben.

Der Zentralverband slowenischer Organisationen hatte schon auf Haider's Auftritt bei den Abwehrkämpfern reagiert und diesen „Vorgeschnack“ darauf, was die Kärntner Slowenen im Jahr 1990 erwartet, bezeichnet.

Auf den Boden der Realität zurückgeholt wurde durch Haider's Auftritte der Rat der Kärntner Slowenen, der öffentlich mit einer möglichen Mitwirkung bei der Jubiläumsfeier zur Volksabstimmung im Jahr 1990 kokettiert hatte. Zentralsekretär Mag. Marjan Pipp, der in der Vorwoche bei einem Vortrag in Brixen von einem verbesserten Klima in Kärnten gesprochen hatte, sprach nun von einer „mißglückten Generalprobe für eine gemeinsame 70-Jahr-Feier der Volksabstimmung“. Durch seine unqualifizierten Angriffe auf die slowenische Volksgruppe und andere Äußerungen habe Haider zwar das deutschnationale Lager wieder einmal emotional befriedigt, gleichzeitig aber eine gemeinsame Feier in weite Ferne gerückt, sagte Pipp.

dieser Schulveranstaltung teilnahmen. Wie ich höre, hat diese Agitation in der Schule beträchtliche innerschulische Aufregung ausgelöst. Ich muß mich schärfstens dagegen verwahren, daß auf Kosten der Schwächsten, nämlich der Schülerinnen und Schüler, Politik gemacht wird!“, empört sich Schiller. Politik habe im Klassenzimmer absolut nichts zu suchen,“ heißt es in einer Aussendung der SPÖ Kärnten.

Slovo od naše Angele Pisjak

Globoko nas je pretresla vest, da je ni več med nami, da je Angela Pisjak, naša sodelavka, kolegica in soborka, umrla – stara komaj šestindvajset let.

Vedeli smo, da se je že dolgo borila s težko boleznijo, pa nas je prav dejstvo, da ji je podlegla v tako zgodnjih letih, še posebej prizadelo. V oseplosti nikakor ne moremo dojeti, da naše Angele, ki je štiri leta sodelovala z nami kot tajnica Zveze slovenskih organizacij pa tudi kot skrbna duša celotne hiše, ki je vedno rada priskočila na pomoč tudi v svojem prostem času, kadarkoli je bila potrebna njena požrtvovalnost za narodno pa tudi osebno, tovariško stvar, ni več.

Prav zato, ker je bila Angela Pisjak znana kot zavedna koroška Slovenka, kot neumorna kulturna delavka in kot dragocena kolegica in tovarišica, je

vest o krutosti njene usode še posebej odjeknila. Velika množica jo je pospremila na zadnji poti na radiško pokopališče, kjer sta ji v slovo in zahvalo spregovorila tajnik ZSO Marjan Sturm in predsednik Slovenskega prosvetnega društva Radiše Ludvik Ogris. Oba sta podčrtala, da tolažbe ob izgubi Angele ni in je ne more biti, da ostaja samo spoznanje, da smo izgubili sodelavko, kolegico in soborko, za katero ni nadomestila, ter da nam bo z vsem svojim značajem, poštenostjo in narodno borbenostjo ostala v našem spominu kot svetel zgled.

Mašo in pogrebno svečanost je opravil radiški župnik Ludvik Jank, zapeli pa so pevci domačega društva. Ob veliki izgubi pa velja predvsem njenim svojcem tudi iskreno sožalje urednikov Slovenskega vestnika!

Vsaka razprava je odveč!

(nadaljevanje s 1. strani)

izvedela, kaj je Koroška prispevala k nastanku republike Avstrije. (Haiderju priporočamo najnovjši učbenik o zgodovini Koroške in koroških Slovencev, ki je od ministrstva pripuščeno za pouk na srednjih šolah – op. ured.).

Po ostrih napadih na zvezno vladno, na slovensko narodnostno skupnost ter na zgodovinarje pa je Haider v svojem govoru le priznal, da je izid glasovanja 10. oktobra 1920 „zasluga obeh narodnostnih skupnosti na Koroškem“. Pri tem pa je seveda takoj dodal, da je v coni A – po njegovih informacijah – od skupno 22.000 oddanih glasovnic za Avstrijo glasovalo 12.000 nemško govorečih prebivalcev in 10.000 Korošcev z „slovenskim občevelnim jezikom.“

Kaj čaka koroške Slovence prihodnje leto ob proslavi 70-letnice koroškega plebiscita – da o udeležbi določenega dela Slovencev na tej proslavi sploh ne govorimo – pa je Haider nakazal že na začetku svojega govora. Na proslavi ob 10. oktobru naj se namreč ne bi spominjali le plebiscita leta 1920, temveč tudi žrtev – odvedencev leta 1945, ter še dodal, da naj bi ta obletnica služila tudi kot odgovor vsem sodobnikom brez zgodovine („geschichtslose Zeitgenossen“).

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je na Haiderjeve izzive reagirala že takoj po njegovem nastopu na zborovanju brambovcev v koncertni hiši v Celovcu. Kot smo poročali v prejšnji številki SV, je odločno zavrnila vse napade na slovensko narodnostno skupnost in njene

„Najhujša napetost je mimo!“

(Nadaljevanje s 1. strani)

skih republik.

Smoletovemu uvodu je sledila živahna diskusija. Udeleženci so postavili razna vprašanja, med njimi tudi o jugoslovanski zaščiti in pomoči manjšinam izven njenih meja. Vprašanja pa so se nanašala tudi na gospodarske razmere, zlasti na birokracijo, ki ovira učinkovito in hitrejše prilagajanje tržnemu gospodarstvu.

V zvezi z vprašanji, ki so zadevala zaščito slovenske narodne skupnosti na Koroškem, je odgovoril predsednik komisije za mednarodne stike pri RK SZDL Željko Jeglič in dejal, da bo Slovenija oz. Jugoslavija tako kot doslej skrbela za pomoč in se tudi zavzemala za izpolnitev mednarodnih obveznosti avstrijske republike. Glede gospodarskega razvoja in izhoda iz krize pa je Smolemenil, da Jugoslavija tudi v smislu predlogov iz Slovenije sicer počasi, vendar vztrajno spreminja gospodarski sistem, uvaja tržno ekonomijo, ki bo omogočala bolj dinamično poslovanje s tujino.

Vlom v ZG za Slovence

Pretekli petek ponoči so neznani storilci vlomili v pisarno Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Razbili so šipo pred gimnazijsko pisarno, demolirali pisalno mizo in dve omari ter s silo odprli ročno blagajno. V petek zjutraj nemudoma obveščena policija je pregledala sledove in ugotovila, da so storilci zbežali skozi okno. Nastala je razmeroma visoka škoda.

predstavnike, na znanstvenike ter na dunajsko vladno, od katere pričakuje, da čimprej uresniči vse točke memoranduma in ne popusti pod pritiskom s Koroške.

K Haiderjevemu nastopu na uradni proslavi ob obletnici plebiscita je zavzel stališče tudi tajnik NSKS mag. Marjan Pipp. Medtem ko je prejšnji teden na predavanju v Brixnu na Južnem Tirolskem še govoril o izboljšani klimi, je moral v torek priznati, da Haiderjevi napadi na memorandum vodijo k znatnemu poslabšanju vzdušja na Koroškem. Dejaj, da so Haiderjeve izjave na uradni proslavi sicer pomirile nemškonalne kroge, hkrati pa da je morebitno skupno sodelovanje ob 70-letnici plebiscita prihodnje leto precej neverjetno...

Že ob napovedi nove gledališke predstave Slovenske prosvetne zveze, je bilo napovedano, da bomo gledali predstavo, ki je za koroško gledališče nekaj novega. Vprašanje, kako bo novost sprejelo naše občinstvo, je bilo upravičeno. Dvorana bivše Kestag pa je bila na premierni dan zasedena. Najbrž je mnogo ljudi prišlo iz radovednosti, večina pa gotovo zaradi zdravega odnosa do teatra in zanimanja za dogodke po priključitvi leta 38. Med publiko so bili tudi kritiki, za naš list je predstavo gledala in ocenila Maja Haderlap.

Inovativen pristop k gledališki obravnavi leta 1938 in časa po njem

ANDREJ KOKOT

Mnogi smo dvomili o uspešnosti predstave, ki naj bi bila moderna in hkrati z veliko ambicijo „nove koroške umetnosti“ govorila o zgodovini okoli leta 1938. Avtorju Mirku Messnerju in režiserju Petru Militarovu je to uspelo. Ob izdatni angažiranosti sodelavca SPZ Valentina Kernjaka je režiser znal pridobiti igralke in igralce in jih prepričati za tako moderno zasnovano gledališko predstavo. S sodelavci Janezom Mejačem (gib), Tomom Weissom (scena), Heinom Fischerjem (glasba), Polono Kus (kostum) in Matejem Rovškom (luč) ter še nekaterimi njihovimi asistenti je bil krog ustvarjalcev sklenjen.

Tveganje je bilo upravičeno in vloženi trud se je bogato obrestoval. Prav ob predstavi Buge waz primi gralva Venus pa so že tudi vidni sadovi dela Petra Militarova, ki ga je v zadnjih letih vložil v razvoj naše gledališke dejavnosti, ki je prav z njegovo pomočjo našla pot do modernega teatra, ki se z inovativno funkcijo lahko uvršča med dosežke slovenskega amaterskega gledališča

sploh.

A naprednega, modernega ali kakršnegakoli teatra si ni mogoče zamišljati brez publike. Tu pri nas bi kaj takega privedlo do harakirija vsake gledališke družine. Pridobiti občinstvo pa je bržkone težje kot postaviti na oder zahtevno delo. Tudi v tem oziru so naši gledališčniki v Petru Militarovu našli dobrega mentorja. Za svoje predstave imajo tudi publiko, – ki je že dozorela tudi za take predstave, kakršna je Buge waz primi. Čeprav bi bilo mogoče, da bi kdo že med predstavo zapustil dvorano (česar tudi režiser sam ni izključeval), se kaj takega ni zgodilo, nasprotno: gledalce je predstava pritegnila, da so jo pozorno spremljali in ploskali ob posameznih prizorih, kar kaže, da so sporočilo predstave razumeli. To sporočilo, zlasti kritično, pa je krepko! Videti in slišati bi ga morali tudi tisti naši kulturniki in politiki, ki nosijo bandero naše kulture in naroda. Ob igri Buge waz primi gralva Venus, se lahko kaj naučijo in zamislijo o političnih napakah preteklega časa, pa tudi o tem, kaj vse danes počnejo v imenu svojega naroda, česar ne bi smeli.

Režiser P. Militarov

„Ena lepa igra“

MAJA HADERLAP

Na večer pred desetim oktobrom se v hali Kestag v Borovljah ni dvignil zastor. V templju minevajočega industrijskega obdobja je Ekskluzivni slovenski umetniški teater Koroške (Eksutko) pozdravljajal gralvo Venus v spomin na marec leta 1938. V hlad in otožnost komajda za silo improviziranega ambienta so se naselili ljudje, verjetno pripravljene na gledališki eksperiment ali kaj temu podobnega, morda radovedni, kako postaviti na oder slovensko koroško politično zablodo iz leta 1938, ko so se koroški Slovenci, močno oslavljeni od politike prve avstrijske republike, predajali utvari, da bodo skrito in nedotaknjeno preživeli čas, ki se je napovedoval Evropi.

A človek, ki mu sledi smrtnost, je kot drugi jaz, kot senca. S tem se je začelo dogajanje na notranjem odru. Na začetku igralci in igralke sprejmejo usodo propasti, potem pa se zvrstijo podobe iz življenja kakor podobe iz sanj. Davorin govori prolog, nori Davorin, ki v slovenskem mitu o Miklovi Zali edini veruje v njeno vrnitev in krvoločno ubija, ko se izkaže resnica, ob tem pa ostane zblazneli pravičnik v sodbi naroda(!?).

Kronologija dogodkov iz leta 1938 je znana. Čarodej s severa obljublja kruh in ko ga pričara, mu vsi nasedejo ter gredo posamič zaradi njega tudi skozi ogenj. Davorin čuva ajdove žgance kot simbol in sanjo o domu, knežji kamen, simbol širše domovine, pa mu je vzet. Ideja tretjega rajha zbira pristaše, po človeško: kar gre skozi usta v želodec, najbolje zaleže. To zbudi zmedo v Karantaniji. Svet političnih starešin zaseda in pametno prikimava. Skupek idealističnih, vdanih in naivnih mož so, ki kot

palčki kraljujejo narodnim podložnikom in nasedejo pravljici o rajhu narodov, kjer bo za vse dovolj mleka in medu. Ponavadi imajo pravljice krut, krvav in krvoločnih finale, tako tudi koroška pravljica. Kdor je prepričan o lastni nedolžnosti, ne verjame nasilju in ubijanju, dokler se ga ta ne dotakne. Ko pade prva žrtev pod kljukastim križem, jo pokopljejo kakor v budnem snu. Naivni in oblasti vdani Slovenci plešejo pod slovensko okinčanim kljukastim križem v dokaz svoje pripravljenosti za dialog, potem ko je politični vodja zamenjal prijazno vedenje in dobre manire nemškutarskega politika z demokracijo. Znova je bilo sprejeto in použito zastupljeno jabolko. Knežji kamen, ki ga nosita na oder prva človeka, se majša in manjša, vzporedno pa raste nasilje, dokler simbol slovenske suverenosti ne postane koš za odpadke nekakšne herojske, policijske civilizacije. V prevarane in zaslepljene ljudi se naseli dvom, veliko jih klone, se vda sili ponemčevanja. Udeleženske kuharskega tečaja se spremenijo v pregnanke. Finale se začneja z velikim nacionalsocialističnim pokončavanjem. Gralva Venus smrt zasede nov knežji kamen in zavlada, medtem ko se milni mehurčki slovenskih utvar razblinjajo. Zategli stok groze in obupa se oglasi na robu razuma in razumevanja. Na prizorišču zunaj brlijo sveče na pokopališču padlih, pohabljenici v vozičkih obujajo spomine na pogorišču časa.

V hladni noči se gledalci odpravljajo domov, nekako bežeče, mimogrede, drugače, v neznanu.

Sedaj pa k dejanskim vlogam. Režiser Peter Militarov in avtor Mirko Messner sta se lotila naloge poetizacije političnega ozadja. Tekst je fragmentaren in ima predvsem

(dalje na 6. strani)

„Prevladujeta kovnost...!“

izglasovali razrešnico upravnemu ter nadzornemu odboru.

Spregovorili so tudi gostje občnega zbora predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, tajnik KKZ Nužej Tolmaier, predstavnik Ljubljanske banke v Celovcu Franc Cuznar, predstavnik Gospodarske zbornice Jugoslavije v Celovcu dr. Rudi Kropiunik, predsednik Koroške gospodarske zveze, komerčni svetnik Franc Rutar ter predsednik Zadrुžne zveze Slovenije inž. Leo Frelih. Ob čestitkah k uspešnemu poslovanju so poudarili pomen te naše zadrुžne ustanove.

Za dolgoletno in uspešno poslovno sodelovanje z

Zvezo slovenskih zadrug pa so na občnem zboru prejeli priznanja dr. Valentina Janežiča v srebru poslovodja in direktor tovarne IPH v Žitari vasi dipl. trg. Jože Demšar, poslovodja firme Intermercator dipl. trg. Jože Stritar, član poslovodstva firme Elan dipl. oec. Pavel Koder, predsednik Zadrुžne zveze Slovenije inž. Leo Frelih te prokurist Ljubljanske banke Peter Majer.

Na občnem zboru je bilo tudi omenjeno, da namerava Zveza slovenskih zadrug v naslednjih letih povečati svoje poslovne prostore tako, da bodo segali tudi na Ulico 10. oktobra.

HAK

Glavni podatki iz zaključnega računa Zveze slovenskih zadrug za leto 1988 (v milij. šil.)

Kreditni in posojila	412
Dobroimetja pri bankah	782
Bilančna vsota	1.298
Letni dobiček	14
Hranilne vloge	298
Vloge bank	801
Vloge ostalih	119
Lastni kapital	56

Številni naši zadrुžniki.

za vrednostne papirje: Posojilnice- o z nasveti

Pri Zvezi-Bank in posojilnicah lahko vsak čas kupite obveznice, delnice, opcije na obveznice, participacijske obveznice ter kupone kupona (Gewinnscheine). V tem sklopu pa so prav gotovo še posebej zanimive delnice, opcije na obveznice in participacijske obveznice.

Pri tem je treba seveda poudariti sledeče: posebno važno je, da so tisti, ki se ukvarjajo z vrednostnimi papirji, stalno na tekočem. To pomeni, da se je treba redno informirati o tečaju posameznih vrednostnih papirjev. Prav tako se je treba redno informirati o vprašanjih, kot npr.: kako se razvijajo podjetja, ki so se vključila v borzo, glede prometa, udeležb pri drugih podjetjih, zaposlovanja sodelavcev in naročil. Tudi vprašanje splošne gospodarske konjunkturo močno vpliva na borzni trg. Vse te informacije vam

nudijo mdr. kompetentni časopisi kot so Standard, Die Presse, Gewinn in Trend.

Dobite pa jih tudi pri Zvezi-Bank v Celovcu in pri naših posojilnicah. Poleg tega vam lahko Zveza-Bank postreže še z dodatnimi informacijskimi viri, zlasti s tedenskim glasilom GZB „Anlageberatung, Unternehmensprofile, Charts und Kommentare der Wiener Börse und der ausländischen Börsen“. Na Zvezi-Bank se oglasite pri Marku Krištofu ali Hanzeju Grilcu, ki vam bosta rade voje pomagala s primernimi nasveti.

Pri nas so dobrodošli vsi – tako tisti, ki še niso nikoli kupili vrednostnih papirjev in bi jih morda v bodoče le kupili, kakor tudi tisti, ki so jih že kupili, pa bi radi izkoristili nove ugodne situacije na avstrijski borzi.

Nečesa vam seveda ne moremo dati – vaše odločitve za ta ali oni vrednostni papir. Naši nameščenci pa vam rade volje pomagajo s koristnimi nasveti. Toda končna odločitev za nakup nekega vrednostnega papirja je odvisna samo od stranke same!

Redni občni zbor Posojilnice-Bank Pliberk

V četrtek, dne 5. oktobra 1989 je Posojilnica-Bank Pliberk, registrirana zadruga z omejenim jamstvom, izvedla svoj redni občni zbor.

Predsednik upravnega odbora Lipej Kolenik je med številnimi člani lahko pozdravil tudi vrsto častnih gostov, med njimi direktorja Zveze slovenskih zadrug, dipl. trg. Joza Habernika, mestnega svetnika Frica Kumra, globalnega podžupana Janeza Hudla, zastopnika Ljubljanske banke v Celovcu Franca Cuznarja, direktorja Ljubljanske banke Celje Nika Kača, zastopnike domačih in mešanih firm ter kulturnih društev.

V poročilu upravnega odbora, ki je zajemalo poslovno leto 1988, v katerem je bila tudi 100-letnica obstoja poslovalnice v Šmihelu, je predsednik Lipej Kolenik na kratko orisal tudi razvoj v zadnjih desetih letih. Takrat se je posojilnica preselila iz Breznikovega skednja v nove sodobne prostore.

Sprememba zakona o kreditnem gospodarstvu, predpisi o likvidnosti in kreditnem plafonu, višina kreditiranja posameznikov, predvsem pa določila v zvezi z jamstvenim in lastnim kapitalom so zahtevala strukturne spremembe.

Manjše enote teh predpisov niso zmogle več izpolnjevati in tako sta se k pliberški posojilnici v letu 1982 pripojili posojilnici Žvabek in Šmihel, leta 1987 pa še Globasnica.

S tem v zvezi pa je bilo potrebno izvesti notranjo reorganizacijo, ki pa je ob plodnem sodelovanju med poslovodstvom in odboroma in s pomočjo Zveze slovenskih zadrug v Celovcu povsem uspela, tako da posojilnica danes izpolnjuje vse pogoje sodobne banke.

S 1. 7. 1988 je bila priključena na računalniški center na Dunaju, tako da so dani vsi pogoji za ažurno in kvalitetno poslovanje.

Razvoj Posojilnice-Bank Pliberk pa najbolj jasno dokazujejo podatki o poslovanju.

V letu 1979 je združevala 24 milijonov šilingov hranilnih vlog. S koncem septembra 1989 pa 212,4 milijona šilingov. V času, ki ga zajema poročilo, je upravni odbor na 13. svojih in 20. skupnih sejah z nadzornih odborom v letu 1988 obravnaval prošnje za kredite v skupnem znesku 100,5 milijona šilingov, do 30. 9. 1989 pa v skupnem znesku 65,4 milijona šilingov.

Kreditni nad 5 milijonov šilingov se dovoljujejo v konzorcijalnem postopku z zvezo ali z drugimi posojilnicami. V tem času je bila tudi stalno prisotna skrb glede izpolnjevanja predpisov o lastnem in jamstvenem kapitalu.

Potrebno je bilo prositi člane za odkup dodatnih deležev, privabiti pa je bilo treba tudi nove člane.

Ta skrb bo pliberške zadrुžnike spremljala tudi v prihodnjih letih, kajti vsako znatno povečanje bilančne vsote zahteva tudi večji dodatni jamstveni kapital.

Predsednik Lipej Kolenik se je vsem članom, predvsem firmam in Zvezi slovenskih zadrug zahvalil za odkup dodatnih deležev. Da je gospodarski faktor, kot je danes pliberška posojilnica, važen tudi za delovanje domačih društev, je razvidno iz dejstva, da posojilnica daje društvom brezplačno na razpolago prostore za razne namene. V poslovalnici v Šmihelu je dala na voljo prostor Slovenskemu čebelar-skemu društvu za njegovo delovanje, na prošnjo Kulturno prosvetnega društva Šmihel pa bo uredila prostor za knjižnico in čitalnico.

Za kulturna društva, zboro, športna društva in druge ustanove je posojilnica v letu 1988 s plačilom plakatov, letakov, oglasov, kopij in neposrednih podpor prispevala okroglo 250.000 šil. in s tem podprla društveno dejavnost v okolišču od Suhe do Dobrle vasi.

Želja posojilnice pa je, da skupno s Kmečko gospodarsko zadrugo Pliberk in Živnoredsko zadrugo za Libuče in okolico uresniči in omogoči projekt kulturnega doma, ki bo primeren za delovanje številnih društev in ki si ga idealisti tudi zaslužijo.

Ob koncu poročila se je predsednik zahvalil vsem odbornikom in nameščencem za angažirano delo, vsem vlagateljem za vse večje zaupanje, privatnim in mešanim podjetjem ter Kmečki gospodarski zadrugi Pliberk pa za opravljanje denarnih poslov preko posojilnice.

Predsednik nadzornega odbora Janez Apovnik je v svojem poročilu dejal, da so bile nadzornemu odboru pravočasno predložene vse prošnje za posojila in kredite ter potrebne podlage, da je imel nadzorni odbor možnost pra-

vočasno izraziti svoje pomislike glede zavarovanja posameznih kreditov in v določenih primerih zahtevati tudi dodatna jamstva.

Varčevalci v pliberški posojilnici so lahko prepričani, da je denar varno in dobro naložen, saj je večina posojil odobrenih z vknjižbo ali bančno garancijo.

Ena glavnih nalog nadzornega odbora pa je tudi, da skrbi za upoštevanje zakonov, pravilnikov ter poslovnikov.

Notranji revizor je bil vabljen na seje nadzornega odbora kakor tudi na skupne seje in je imel možnost poročanja o svojih ugotovitvah.

Predsednik nadzornega odbora je z ozirom na uspešen rezultat v letu 1988 predlagal občnemu zboru, naj upravnemu odboru podeli razrešnico z zahvalo in pohvalo za dobro gospodarjenje.

Poslovodja dir. Jožko Nachbar je članom obrazložil razne postavke v zaključnem računu za leto 1988.

Brez elektronske obdelave podatkov danes sodobno in ažurno poslovanje v banki ni več mogoče. Druga plat te kolajne pa je, da tovrstno poslovanje povzroča precejšne dodatne stroške.

Kljub priključitvi na računalniški center v letu 1988 je posojilnici uspelo prigrisodariti čisti dobiček v višini 488.800,38 šilinga.

Kot že predsednik upravnega odbora je tudi dir. Nachbar nakazal problematiko v zvezi z jamstvenim kapitalom. Dejstvo, da se je odstotek skupnih posojil nasproti hranilnim vlogam znatno izboljšal, pa dopušča poslovodstvu in odboroma posojilnice optimizem za bodočnost.

Ob koncu se je odboroma zahvalil za konstruktivno sodelovanje, vsem članom in vlagateljem pa za izkazano zaupanje, vse občane pa je povabil, da v tednu varčevanja od 23. do 31. oktobra 1989 obiščejo prireditve, ki jih bo organizirala posojilnica in bodo objavljene tudi s posebnim letakom.

Študija mednarodne firme IBB

Meseca oktobra bo mednarodna firma IBB zaključila študijo o blagovnem oddelku Zveze slovenskih zadrug, kmečko gospodarskih zadrugah ter import – eksportnih firmah, ki so v lasti ZSZ. Namen študije je osvetliti sedanje poslovanje teh sektorjev ZSZ ter izdelati predlog poslovanja in ukrepov za naslednja leta, ko je pričakovati še ostrejšo konkurenco na tržišču. Študija mednarodne firme IBB bo na poseb-

nem zborovanju predstavljena vsem odbornikom ZSZ, blagovnih zadrug, poslovodjem zadrug ter import – eksportnih firm. Študija je precej draga, precejšen del stroškov pa bo prispevala Avstrijska Raiffeisnova blagovna centrala na Dunaju. Ob tem je treba poudariti, da se Zveza slovenskih zadrug ne zapira vase, temveč se hoče pripraviti na poslovne izzive v naslednjih letih.

„Ena lepa igra“

vlogo krepitve odrskega giba. Militarov se je pri svojem delu posluževal široke palete gledališko oblikovanih sredstev in slovensko tragedijo položil v vsečloveški, eksistencialni okvir. Iz zgodbe o razvoju sveta in človeka je izluščil slovenski modelček, več ne. Za amaterske igralce in igralke je bil to trd oreh, ki so ga morali verjetno kar pošteno obdelovati. Za pretežno mlade akterje verjetno ni bilo enostavno rasti v prepričanju, da sta gib in surrealna odrska kompozicija dovolj ekspresivna, bolj od patetične besede. (Koreografija Janez Mejač). Nekoliko nebogljenost in nejasnost sta izzvenela izgovorjava in zlohotni smeh nastopajočih. Predstavo pa si lahko ogledajo tudi profesionalni gledališčniki in ljubitelji sodobnega gledališča brez nelagodnega ščipanja v želodec, kar naj bi že nekaj pomenilo.

Posebno tehniko pripovedovanja in tipiziranja je avtor razvil tudi v programskem zvezku, kjer se v sredini bere posebna zgodba vlog. Informativno, drastično.

Scena Toma Weissa je odprta, zamejena z velikopoteznim železnim ogrodjem, ki služi za nastope in deli oder.

Skrb za kostume in maske sta imela Polona Kus in Niko Kranjc. Naloga je bila zahtevna, ob tem pa se mi zdi, da bi včasih malo manj pomenilo več. Ponekod sta le s težavo ohranjala ravnovesje med otroško razsipnostjo fantazije in dejansko zgodbo. Morda pa je to sodilo v koncept, saj bi amaterski oder brez neuglajenosti izpadel le kot plagiat profesionalnega gledališča in ob tem izgubil svoj smisel in svojo pristno gledališko naravao.

Predstavo je z glasbo opremil Heino Fischer in pri tem subtilno potegoval pojevske registre tudi ob spremljavi odloka Kärntner Landsmannschaft o koroškem gvanu, ki sta ga dodatno mimično uprizorila Zdravko Haderlap in Katja Weiss.

Premiera je izzvenela v oktobrsko noč. Vsekakor globje segajoče in pomembnejše kot razna kresovanja ob plebiscitnem spominskem dnevu, ki so ga med drugim v Grabštanju/Grafenstein praznovali celo z neokusnim in neodgovornim plebiscitnim streljanjem / Abstimmungsschießen. Kam torej s tako realnostjo?

Maja Haderlap

**ALPE-ADRIA
BUGE WAZ PRIMI**

13., 14. in 15. oktobra, ob 20. uri

EKSUTK

NEUE KÄRNTNER KUNST

Ivan Dolenc
**Za dolar
človečnosti**

BREZ MOČI ZA PROSTOST

... Na videz je bilo to eno običajnih srečanj na severnoameriškem kontinentu. Stisnjeni lunch-bar Grka Georga je bil prenapolnjen. Vrtljiva vrata na prosto so se še vedno vrtela in s ceste je segal med nas bodikavi kanadski mrz...

(„Prav gotovo nekje v Winnipegu!“ je pojasnil moj tolmač.)

... Duh po praženi kavi in zažganem krompirju se je nadvse prilegal pogledu na cestne krajnike, kjer se je

močni veter poigral s snežnim prahom...

... Trije gostje so stali pred blagajniškim pultom in plačevali tobak, coca-colo in žvečilni gumi. Postavna plavalaska privlačnih sinjih oči je slonela ob izložbenem oknu in v orokavičeni roki držala telefonsko slušalko. Govorila je v školjko v dolgih presledkih, kakor da se neznanško dolgočas. Oči je obračala po taktu nekega Presleyevega šlagerja, ki je iz sosednje jedilne lože bobnel na uho in pri tem še gledala skozi motno steklo za dolgo

kolono avtomobilov, ki so se poganjali po enosmerni avtostigi...

(„Winnipeg – kot bi ga poslikal s fotografsko kamerolo!“ je zaklical Šandor. Laszlo se je ustavil, mislil nekaj časa na stavke, ki jih je gledal pred seboj, potem je nadaljeval:)

... Prek edinega sedeža v ložah, ki je bil še prost, je visela dolga krznena suknya z zeleno podlogo. Izbire torej nisem imel...

(„To govori zdaj moj prijatelj,“ je pripomnil novodošli.)

... Obrnil sem se h korenjaškemu mladeniču vranje črnih las, njegova desna roka je objemala severnjaško suknyo kot nekaj, kar samoumevno spada k njegovi moči.

„Ali smem?“ sem vprašal in hkrati tudi že segel po suknji, da jo obesim na obešalniki pred ložo.

„Seveda!“ se je glasilo odgovor. Pospremil ga je odkrit in širok smehljaj.

Za isto mizo sta sedeli še dve deklici, očitno sta bili še precej otročji. Obe sta se ta trenutek smejali neki šali, ki je nisem razumel. Pili sta čokolado z mlekom, se ozirali naokrog in se smejali. Največkrat res ni mogoče vedeti, zakaj in čemu se najstniki ali najstnice tako radostno posmihajo.

„Kavo, prosim,“ sem naročil strežnici, ki se je prizibala mimo lože s polnimi rokami krožnikov. „Mrz,“ sem se zahvalil sosedu za sedež.

„To še ni nič,“ me je zavrnil. „Prihajam s Severa. Tam divja veter, da reže kosti. Ste že bili kdaj tam gori ob Churchillu?“

„Ne,“ sem priznal in sipal sladkor v kavo, ki se je ustalila v skodelici pred menoj. Kakšne narodnosti je? sem se vprašal in zvedavo pogledal mladeniča v mladeniške oči. Ukrajinec ni, Poljak tudi ne, še manj Nizozemec ali Belgijec. Njegova angleščina je sveža, saj postavlja

stav, s čimer zapolnjuje praznino in sivino v domačem kulturnem dogajanju. Nekako skozi vse leto – o čemer smo že nekajkrat pisali tudi v naših kulturnih pismih – imajo ljubitelji, poznavalci in strokovnjaki priložnost za ogled zelo različnih, toda kakovostnih razstav, na katerih sodelujejo domači ustvarjalci in tudi gostje iz različnih koncev Slovenije, iz sosednjih držav in Zvezne republike Nemčije.

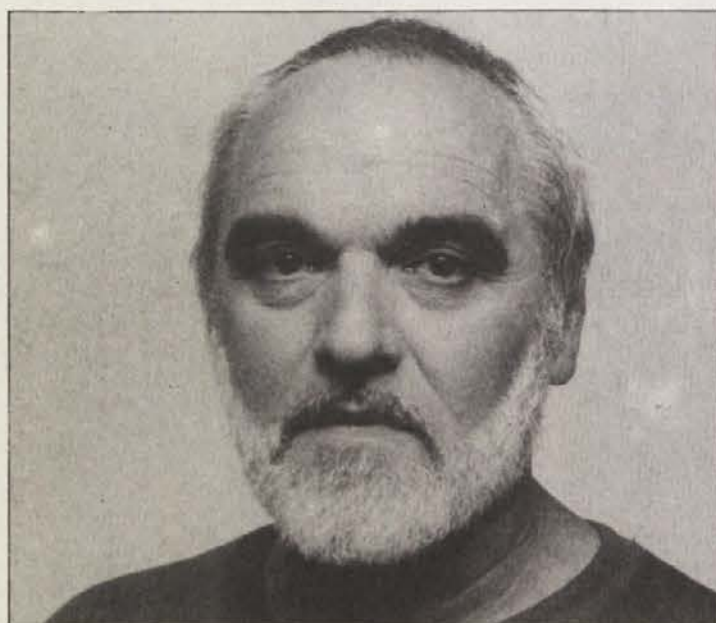
Poleg stalnih in uveljavljenih prireditev, denimo mednarodne likovne Pannonie, si v Galeriji prizadevajo za ohranjanje ravnovesja med generacijami, med različnimi izpovednimi smermi pa med akademskimi slikarji in ljubitelji, zraven pa še umetniškimi fotografi in drugimi. Skratka: v mali Murski Soboti ustvarjalno dela velika (po vsebini) kulturna ustanova – Galerija Miško Kranjec. Seveda pa je njena vloga večplastna, vendar o tem v katerem prihodnjih kulturnih pisem.

Ernest Ružič

„Pri nas doma?“ je zategnil in s slamico potegnil nov požirek svežega vročega mleka. „Pri nas doma poznamo veter, to že. Ta nam prinaša na uho melodije otožne puste in glas spremljajočih gosli. Tudi kilometre daleč. Toda mraza pri nas ni takšnega.“

„Sentimentalne madžarske melodije!“ sem vzkliknil. „Poznam jih in rad jih slišim. Kakor raztegljiva počasnost miru iz daljnih stoletij so. Poslušaj jih lahko ure in ure in v duhu pozdravljaš čas brez urnih kazalcev, ki mu pravimo ljubezen.“

(dalje prihodnjič)

V. Oman na Dunaju

Do 28. oktobra je na Dunaju mogoče videti (kupiti) dela koroškega slikarja Valentina Omana – ugledna galerija Pannonia v prvem dunajskem mestnem okraju razstavlja umetnikove slike, nastale v letih 1988 in 1989. Razstavo je odprl pesnik in umetnostni fotograf Peter Paul Wiplinger. I. Sch.

Valentin Oman, Slike 1988 – 1989, galerija Pannonia, 1010 Dunaj Marc-Aurel-Straße 2 B, tel. 63 95 55. Galerija je odprta vsak dan od 11. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.

Kulturno pismo iz Slovenije

Bienale – pomembno likovno sporočilo

Deveti Jugoslovanski bienale male plastike v mursko-soboški Galeriji Miško Kranjec je gotovo prvovrstni kulturni dogodek v Sloveniji. Dosedanje izkušnje kažejo na njegovo veliko odmevnost tudi v jugoslovanskih in mednarodnih strokovnih krogih, z dobrim obiskom pa je kulturni krog sklenjen.

V Murski Soboti se s svojimi deli – malimi plastikami – predstavlja 58 kiparjev iz Jugoslavije. Ogledamo si lahko 110 malih plastik in 27 risb. Sodeluje še enajst ustvarjalcev z dvaindvajsetimi deli iz Belgije in deset kiparjev s po dvema skulpturama iz Sovjetske zveze.

Stalni del Jugoslovanskega bienala male plastike je tudi spominska razstava, ki letos zajema dela Dušana Jovanovića – Djukina, kiparja iz Srbije. Na razstavi sodeluje s štirimi skulpturami, medtem ko ima častni nagajenec iz prejšnjega bienala letos v Soboti deset plastik.

Na letošnjem bienalu so tudi dela, ki so nastala v začetku septembra na delov-

nem srečanju jugoslovanskih kiparjev v Lendavi. Peruško Bogdanović iz Zagreba, Zdravko Joksimović iz Beograda in domačin Ferenc Király so oblikovali glino – njihova dela si prav tako lahko ogledamo v soboški Galeriji.

Deveti Jugoslovanski bienale male plastike bo v Murski Soboti odprt do 6. novembra, nato od 20. januarja do 20. februarja prihodnje leto v ljubljanskem Cankarjevem domu, od tam bo potoval v Szombathely in na koncu morda še v Sovjetsko zvezo.

Zanimanje drugih razstavišč po Sloveniji in na tujem izpričuje vrednost soboškega likovnega dogodka, kot to potrjujejo tudi odkupne nagrade, ki jih pripevajo pomurske delovne organizacije. Zasluga bienala je, da marsikateri delovni prostor lepo dopolnjujejo primerki iz prejšnjih razstav, podobno kot druga likovna dela, ki so nastala v različnih umetniških kolonijah.

Murskosoboški Galeriji nekako uspeva ohraniti visoko umetniško raven raz-

stav, s čimer zapolnjuje praznino in sivino v domačem kulturnem dogajanju. Nekako skozi vse leto – o čemer smo že nekajkrat pisali tudi v naših kulturnih pismih – imajo ljubitelji, poznavalci in strokovnjaki priložnost za ogled zelo različnih, toda kakovostnih razstav, na katerih sodelujejo domači ustvarjalci in tudi gostje iz različnih koncev Slovenije, iz sosednjih držav in Zvezne republike Nemčije.

Poleg stalnih in uveljavljenih prireditev, denimo mednarodne likovne Pannonie, si v Galeriji prizadevajo za ohranjanje ravnovesja med generacijami, med različnimi izpovednimi smermi pa med akademskimi slikarji in ljubitelji, zraven pa še umetniškimi fotografi in drugimi. Skratka: v mali Murski Soboti ustvarjalno dela velika (po vsebini) kulturna ustanova – Galerija Miško Kranjec. Seveda pa je njena vloga večplastna, vendar o tem v katerem prihodnjih kulturnih pisem.

Ernest Ružič

od
vsepovsod

Snežni človek

Skupina mladih ljudi je pred nekaj dnevi nedaleč od Spodnje Volge ujela snežnega človeka, ki ga že desetletja iščejo razne odprave.

To človeku podobno bitje, poraščeno z dlako, je veliko kot povprečen človek. Njegov obraz je izrazito grd, v ustih pa ima rumene zobe.

Snežnega človeka so zvezali in ga vtaknili v prtljažnik avtomobila, toda že kmalu se mu je uspelo odvezati, stekel je proti sadovnjaku in se izgubil med jablanami...

Najlepši vojaki

Vojaki francoske kopenske vojske bodo čez dve leti najlepše oblečeni med vsemi vojaki na svetu. Obrambni minister Chevenement je namreč sklical najuglednejše francoske modne kreatorje, ki so pripravili osnutke za nova oblačila. Na „modni reviji“ so se odločili za sivomodro uniformo, ki je po Chevenementu „silno elegantna in moderna“.

Občina neurejena

Na ukaz iraškega predsednika Sadama Husseina mora župan Darbandikhana Mustafa Fatah zapustiti svoj položaj, ker ni skrbel za čistočo v prostorih mestne hiše. Iraški predsednik se je namreč pred kratkim mudil prav v tem mestu v Južnem Kurdistanu, kakšnih 300 kilometrov severovzhodno od Bagdada, in osupnil, ko je videl umazanijo v stranišču in kopalnici mestne hiše. Kasneje si je ogledal še županovo zasebno stanovanje in ugotovil, da tudi tam ni nič bolje. Ko je Hussein po televiziji sporočil svojo odločitev, da odpusti župana, je še dejal, da človek, ki sam ni čist in urejen, ni sposoben skrbeti, da bi ljudje živeli boljše. Napovedal je še, da bo v podobnih primerih zamenjal tudi druge politike....

Marsovci zdaj tudi že v SZ?

Vse kaže, da so marsovci osvojili še zadnjo neosvojeno trdnjavo. Potem ko so se v preteklih letih „pojavi“ že na vseh koncih sveta, so s svojimi letječimi krožniki pristali še v Sovjetski zvezi, ki je bila doslej imuna za tovrstna srečanja.

Vest o pojavu marsovcev prinaša celo sovjetska tiskovna agencija Tass, ki poroča, da je v Voronežu nekaj ljudi videlo neznan letelci predmet, „ki je najmanj trikrat pristal v mestnem parku.“ Toda to še ni vse. Tass

tudi trdi, da obstajajo pričje, ki so videle človeku podobna bitja, „visoka tri do štiri metre in z izredno majhnimi glavami“, ki so držala v roki revolverju podobne predmete“. Do teh srečanj naj bi prihajalo v zadnjih dneh, pri prebivalcih Voroneža pa naj bi ta stik z nezemeljskimi bitji povzročil precej strahu.

Če ob podobnih obiskih iz vesolja največkrat ni bilo verodostojnih prič, pa naj bi tokrat za resnost trditev o srečanju z marsovci poskrbel šef znanstvenega laboratorija v Voronežu Genrik Silanov.

Tass trdi, da naj bi ta sovjetski znanstvenik odkril mesto pristanka neznanega letelca predmeta in sledove „tujcev“. S pomočjo „biološke lokalizacije“. Silanov trdi, da je na tem mestu odkril tudi dva skrivnostna kamna, kakršnih doslej na Zemlji še niso našli. Silanov pa naj bi po posebnih metodah sledil tudi „gibanju“ nezemeljskih bitij in tako potrdil izjave „prič“.

Zadeva torej še ni razrešena – sledila bodo torej prerekanja in stroge znanstvene analize...

Nov kazino

Turistično gostinsko podjetje Pohorje pripravlja v Mariboru novo privlačnost. Na glavnem trgu gradijo kazino, ki ga bodo oprli 9. novembra letos. S skupnimi investicijami v višini 30 milijonov šilingov nastaja v objektu (slika zgoraj) pravi „igralski raj“. Toda vodstvo želi doseči še več: kavarna naj bo tudi prostor za kulturo, v skupno ponudbo pa bodo vključili poleg hotelskih uslug tudi gledališko in turistično dejavnost.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Zmaga dečkov

Posojilnica-Bank Pliberk in Živinorejska zadruga Libuče sta dečkom SAK (na sliki) podarili novo garnituro dresov. In dečki so zaigrali kot spremenjeni: sovrstnike ATUS-a iz Borovelj so na tujem premagali z 1 : 0. Gol je dosegel Romi Oraž. Seveda so bili zmage veseli tudi trener Janko Woschitz in predstavniki sponzorjev.

Slika: Rulitz

Olimpija na solidnem devetem mestu

Ljubljanska Olimpija je doslej odigrala deset prvenstvenih tekem v 1. jugoslovanski zvezni nogometni ligi, trenutno pa z devetimi točkami in razmerjem golov 14:9 zaseda deveto mesto. Prav v zadnji tekmi pa so igralci Olimpije prekinili skoraj že nadležno serijo neuspešnic v streljanju enajstmetrov po tekmah, ki so se končale z neodločenim rezultatom.

Tokrat so bili igralci Olimpije namreč srečnejši: Proti Budućnosti iz Titograda (ki

na domačem igrišču letos še ni izgubila) so bili po 90. minutah brez zadetka spretnejši in v streljanju enajstmetrov zmagali s 4:3.

Olimpija želi seveda izboljšati mesto na lestvici. Imajo možnost, saj bo prihodnji vikend na stadionu za Bežigradom gostovalo na 11. mesto uvrščeno Sarajevo. Na lestvici jugoslovanske 1. zvezne lige vodi Crvena zvezda, Beograd, tik za njo pa so Dinamo, Željezničar in splitski Hajduk.

„Šah družni narode!“

Pod tem geslom so preteklo nedeljo organizatorji šahovskega društva Koper pripravili letošnji 26. mednarodni moštveni hitropotezni šahovski turnir obmejnih mest in krajev. Hiba tega turnirja je bila le v tem, da se je nanj odzvalo pičlih 12 moštvev, in od teh le eno zamejsko, namreč Koroško. Z doseženim 10. mestom se pa kar zgubimo nekje v podpovprečju. Med boljše igralce je štel le Legat. Ostali člani koroške ekipe (Lojz Gallob, Živkovič, Ferm) pa so krčevito branili zadnja mesta.

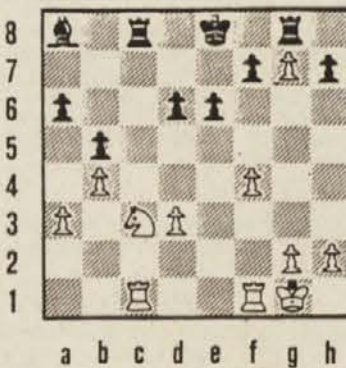
Več uspeha je imelo moštvo Silva Kovača – ŠD Idrija: z 32 točkami je zasedlo 1. mesto.

G.Ž.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št.: 63

EDELMAN – WOLF/
New York 1989

Pogosto v šahovski partiji samo z eno potezo spremeni...

nimo njen potek. Tako se je zgodilo tudi v poziciji, ki je na diagramu. Dva mlada ameriška mojstra sta se po 20. potezah znašla v položaju, v katerem je beli, ki je na potezi, odkril zmagovito kombinacijo.

Za šahovnico se vam bo že po kratki analizi odkrila skrivnost in rešitev je tu!

Rešitev naloge št.: 62

Žrtev lovca s potezo 1. **Lc6:+** razbija obroč okrog črnega kralja. 1...bc6 Na jemanje lovca s kraljem 1...Kc6: sledi matni napad belega: 2. Tacl+ Kd7 3. Da4+ b5 4. Da7: in Dc7 mat. 2. **Db8: Ld6: 3. Da7:+**

kc8 4. **Da6+ Kc7 5. Lc3** Črnemu grozi forsiran mat : 5... Tb8 6. La5+ Kd7 7. Da7+ in Te8. Zadnji poizkus črnega je, da izsili večni šah, vendar se beli tega z lahkoto ubrani. 5...Se5 6. **La5+ Kd7 7. Db7+ Kc8 8. Dc6:+** in črni se vda!

Rešitev naloge št.: 63

Beli skakač s potezo 21. **Sd5!** razkrije vse slabosti črne pozicije. Po izsiljenem 21...Tel: 22. **Tcl:** Možno je tudi 22. Sf6+ Kd8 23. Sg8: 22...Kd8 23. **Tc8+** in črni se vda! Po izsiljenem 23...Kc8: sledi 24. Se7+ in po osvojitvi trdnjave bo beli izpeljal še damo na polju g8.

ureja
Silvo Kovač

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 14. 10. 1989: Rapid Lienz – Klopinj (15), Dobrla vas – Vetrinj (15), Velikovec – Galicija (15), Železna Kapla – Šentpavel (15), St. Leonhard – Zitara vas (15.15).

Nedelja, 15. 10. 1989: Mölltal – SAK (15), Pliberk – ATUS Borovlje (15), Bilčovs – Liebenfels (14.15), Sele – Podkmos (15), Globasnica – Reichenfels (15), Labot – Šmihel (14.45), Ruda – Treibach (15), Žrelec – ASK (15), Wietersdorf – WAC (10.30).

ŠAH

Sobota, 14. 10.: SŠZ I – SG RBB Wolfsberg II (pri Korenu, 15), Frantschach – SSK Obir II (15).